

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5 60
Negyedévre 2
Egy hónapra 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzori hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 80 kr.

Egy jó javaslat.

Irta: **Kossuth Ferencz.**

Oly ritkán van alkalmunk dicsérni azt, amit a kormány tervcz, hogy örömmel tesztek eleget annak a kötelességnek, hogy elismerjem ellenfeleinknél is azt, a mi jó.

A földmivelésügyi miniszter egy törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, amelylyel az czélozza, hogy a gazdasági munkások és cselédek könnyen eszközölhető gazdálkodással maguknak baleset alkalmával segélyt, rokkantság bekövetkeztével nyugdíjat, öregségükre valamelyes támaszt és halál esetében családjuk számára egy nem megvetendő összeget biztosíthassanak.

Az állam évi százezer koronával segélyezi a pénztárt, melynek rendes tagja lehet minden gazdasági munkás, vagy cseléd, aki 14 életévét betöltötte, de 35 életévét nem haladta meg.

A rendes tagok felvételi díja 2 korona s a tagok két csoportba soroztatnak; az első csoport hetenkint 20 fillért fizet, a második csoport hetenkint 11 fillért. A munkaadók évi 120 fillérrel kötelesek hozzájárulni minden egyes cselédért.

A segélyezés ha eset következtében előáll munkaképtelenségnél, mely legfeljebb 60 napig tarthat, naponként 1 korona. A baleset miatti rokkantság esetében, ha 60 naponál hosszabb ideig tart

a munkaképtelenség, az egész idő alatt havonként legalább is 10 korona segély adatik. A baleset miatti halál esetében feleséges és családos ember családjának 400 korona, magános ember eltemetésére s utódjaira 100 korona jut.

Rokkantság esetében havonként legalább 10 korona segély adatik. A 65-ik életév elérése esetében, aki az imént említett segélyben nem részesül, minden más igényei épségben tartásával 100 koronát kap.

Helyesnek vélem, hogy a mi derék gazdasági munkásaink és cselédeink vegyenek tudomást erről az üdvös intézkedésről.

Igaz, hogy a munkás embernek eddig is volt módjában takarékoskodni, és az is igaz, hogy ha például 20 éves korában kezdene félre tenni annyit, a mennyit csak a második csoporthoz tartozó is fizetne, nagyon sokkal több pénze gyűlne össze, mint az a 100 korona, a melyet 65 éves korában fog kapni; de annyi tőkéje még sem gyűlne össze, — hogy ennek kamataiból havi 10 koronát kaphasson rokkantság esetén, mint a javaslat czélozza.

Továbbá az a bizonytalanság, hogy vajjon lesz-e kintartása a takarékoskodást egy egész életen át rendszeresen folytatni? és hogy meg bírja-e tartani élete fogytáig az összegazdálkodott kis tőket? e bizonytalanság bénítólag hat a takarékoság szellemére, melyhez a szegény

embernél úgy is nagy lelkierő kell s nagy szilárdság az elhatározásban, mert az élet viszontagságai közt számos szükséglet merül föl, mi a szegény embert parancsolólag zaklatja.

Azonban emberi dolog, hogy a ki takarékoskodni megtanul és ezen erény gyakorlásával magának már egy bizonyos eredményt biztosított: az minden erejével igyekszik ezt az eredményt megtartani; s ez az igyekezet a gazdálkodás szellemét nagyban fejleszti. Üdvösen hat tehát az a korlát is, amely a már meggazdálkodott pénz oly pénztárba fizetetik, melyből biztosan megkapja ugyan az illető azt, ami neki jár, de amely felett nem ő rendelkezik.

Az igazat megvallva, ha én tölem függött volna a törvényjavaslat megszerkesztése, én a munkaadóra nézve tettem volna kötelezővé azt, hogy minden munkás biztosítva lenne s a nagy szám következtében a pénztár oly helyzetbe jutna, hogy (a mi talán a legfontosabb) az előregedetteknek teljes (bár szerény) megélhetést biztosító nyugdíjat fizethetne, a mely természetesen a munkás szolgálatának évszámához lenne arányitva.

De mert a jótékony intézeteknél nem azt kell tekintenünk, hogy lehetne-e még jobbat kieszelni, hanem azt, hogy a mi meglesz, az jó lesz-e, üdvös lesz-e? — én örömmel üdvözlöm Darányi miniszter alkotását és készséggel elismerem,

Van Isten.

Debreczen tárczája.

(Elbeszélés az 1848-49. szabadságharcz idejéből.)

Irta: **Csorvássy István.**

Folyt. és vége.

A győztes honvédsereg másnap Iláncsán át Dobriczára nyomult.

Az előbbi község volt Alibunárnak bástyája, lakói a magyaroknak legkérelhetlenebb ellenségei s pópája a nép legfanatikusabb vezetője. — Mindenütt előljárt a kereszt-szent zászlóval, a hol a magyar ellen kellett küzdeni s szíve nem ismert irgalmat és kegyelmet senki iránt, a ki magyar volt. Csecsszópókat, nőket és aggodat gyilkoltak le hivei!

Ad majorem Dei gloriam! Istennek nagyobb dicsőségére!

Ott harczott a fanatikus pópa Alibunárnál is az utolsó óráig, csak midőn a csata elveszett, menekült fészkebe: Iláncsára.

Ott aztan, mint aki a dolgát egészen jól végezte, felöltötte ünnepi pópaköntösét, fölcsatolta esperesi vörös övét s nyugodtan várta az előnyomuló magyarokat. Abban a hitben hogy a magára öltött szent jelvények meg fogják őt és családját védelmezni, a vallást és azok szolgálait mindig tisztelő magyarok boszúja ellen.

Menekülni akaró nejét és fiatal leányát,

ki csak most jött haza Budapestről a nevelő intézetből, visszatartotta. Ismerve a lovagias magyart, ki lebecsátja fegyvereit a nők előtt s leteszi azok lábaihoz.

De nem ismerte azt az elkeseredettséget melylyel azoknak szívük, lelkük csordulig telve volt azon rablótámadások következtében, melyek hónapokon át kintpadra feszítették emberies erőiket.

Mo' már késő lesz a lovagiaságra hivatkozni!

A szigorú bíró az osztó igazság mérlegét tartotta kezében. Az egyik serpenyőben a kifosztott, legyilkolt magyarok, másikban vér-füldőben tomboló bakhánusok és rémtetteik voltak, s ez utóbbiak sokkal nagyobb túlsúlyban. Ha ezek nem ismerték a kegyelmet a magyarokkal szemben, ő sem ismeri ezt a visszafizetés nehéz órájában.

— Föl kell gyujtani a helységet, s kiharabolni, hogy nyoma se maradjon, hallott kérelhetetlen parancsszava. Tűz és láng pusztítsa el örökre a gyilkosok fészket.

Aztan hajrá! Be minden házba! Elvenni mindent, a mi csak elvihető, elpusztítani, semmivé tenni minden egyebet, levágni, leszurni mindenkit, ki ellent áll.

Szörnyű bünt követtek el. Elárultak a hazát, mely őket fiaiva fogadta, s mely nekik anyyi szazadot ad, oltalmat nyújtott a török ellen, s jutalmat, anyagi jólétet munkájok után.

Súlyos bűn terheli lelküket, Legyilkolták testvéreiket, a magyarokat. Nem kisebb leend bűntetésök!

Meneküljön a ki tud, a kinek kedves az élete! A megtorlás nem ismer kíméletet!

A pópa azonban azt hitte, hogy ő nagyon jól ismeri a magyart, tiszteli ez mindenkinek vallását, s kegyelemmel viseltetik Isten szolgái iránt, még ha azok méltatlanok is erre!

Ezért nem menekült, sőt családját sem engedte távozni. Majd megzabolazza ő a dühögőket. A hol a fegyver nem használ, ott van a kereszt és a biblia.

Teljes díszben állott ki, a hosszú folyosóra, jobb kezében nehéz vasfeszületet tartott, melyen az Isten anyja szent fiának, a Magváltónak emberi alakja függött, s melyet utolsó esetben, hatalmas védőeszközü is, lehetett használni. Így várta elleneit.

Nem soká kellett várni. A néki szilajodott harczosok minden házba betörték, kímélet nélkül.

Egy 10-ik zászlóaljbeli vértől ittasult honvéd rohant be a papi lakba.

— Kegyelem vitéz honvéd! szólott a pópa hozzá, fájának sunyi alázatosságával. Isten szolgája kér tőled kegyelmet. Ne ítélj, hogy ne ítéltesse!

A honvéd megdöbbenve bocsátotta le fegyverét s elfordult, hogy távozzék.

A pópa szerencsétlenségére egy másik

hogy nagy buzgósággal igyekeznek jót tenni azon korlátozott eszközökkel, amelyekkel rendelkeznek, a mely eszközök azért korlátozottak, mert az állam a közös ügyekre, a katonaságra s a haditengerészetre többet költ, mint a mennyit okszerű lenne költenie oly intézményekért, melyek nem nemzetiek és sokszor elnyomatásunkra lettek felhasználva.

Debreczen, június 7.

Molnár János megidézése Az egyetemi czimerconkítás ügyében a rendőrség köztudomása szerint megidézett és kihallgatta Molnár János apát országgyűlési képviselőt is. A néppárt ebben a képviselői menetelmi jog sérelmét látja s a képviselőház ülésén nagy menetelmi vitát akar provokálni. A »K. E.« erre nézve illetékes helyen úgy értesült, hogy a vitát a Ház többsége hamarosan lezsereli, mivelhogy Molnár János menetelmi jogát a rendőrség a megidézéssel egyáltalán nem érintette. Az idézésen Molnár apát nem volt köteles a rendőrségen megjelenni s menetelmi jogán csak akkor esett volna csorba, ha a rendőrség az idézésre való megjelenés elmulasztása miatt elővezettette volna.

A bosnyák küldöttség. A Budapestre járt Bosznia-hercegovinai mohamedán és szerb küldöttség tagjainak legnagyobb része — miután abbéli törekvésük, hogy panaszaiukat a felsőre elé jussanak, meggyűlölt — a múlt hét folyamán hazautazott. A vezetők azonban egyelőre a magyar fővárosban maradnak.

Kállay közös pénzügyminiszter hír szerint táviratilag utasította a szerajevói országos kormányt, hogy a Bpstenre járt küldöttségek tagjai minden hatósági üldözéstől megóvándók.

Az itt járt 4 küldöttség közül a legkiválóbb hercegovinai mohamedán küldöttség tegnap Bécsbe utazott, hogy kérvényüket és memorandumukat a kabinetirodában leadják. A küldöttség Bécsből ismét visszatér a magyar fővárosba.

Visontai Soma orsz. képviselő a jövő szerdán fog a bosnyákok ügyében interpellálni. Ugyanekkor nyújtják be a bosznia-hercegovinai küldöttségek közös memorandumokat is a magyar képviselőházhoz.

Képviselő jelölés. A hivatalos lap mai száma közli Kubinyi Andor orsz. képviselőnek rimaszombati pénzügyigazgatóvá történt

kinevezését, a rimaszombati kerületben azonban már előbb megindult a választási mozgalom. A szabadelvű párt pünkösdkor tartott értekezletén Draskóczy László főszolgabíró jelölte ki. A függetlenségi párt nem szándékozik jelöltet állítani.

A Reichsrath ülése. Egyike az utolsó kísérleteknek, talán a legutolsó. A Reichsrathot mára megint összehívták, hogy megpróbálják azt megint munkaképesé tenni és a benne dúló obstrukciót megszüntetni. Sok remény nincs e sikerre; a csehek nem tagítanak. Választóik is tüzetik őket hogy ne ürjék ősrégi országuknak nyelvterületek szertint való szétdarabolását. Az ülés maga végtelenül unalmas, petíciókat olvasnak föl óraszámra, a csehek gondoskodnak róla hogy a Reichsrath ezzel az anyaggal elegendőképpen el legyen látva. Fontosabb és érdekesebb az a mi a folyosókon és a pártok tanácskozó termeiben történik; itt ezekben folyik az a munka, a melynek célja a csehekre nyomást gyakorolni és kiharcolásokat megkérteni. Ma több irányban is történik ilyen kísérlet. A jobboldali pártok a határozatra készülnek hogy a cseheknek ha nem hagyják abba az obstrukciót, kiküszöböljék a többség kebeléből. Körber miniszterelnök pedig magában az ülésteremben intéz egy utolsó látást, tehát ultimátum-szerű felhívást a pártokhoz a béké helyreállítása, a parlamenti rendes munkásság megkezdése iránt, nem hiszik azonban, hogy ennek a tönkszerű munkának sikere legyen; a csehek kiharcolása és elszántsága szinte megdöbbentőnek látszik, és Reichsrathnak az a szeszíója is, rövid, talán csak egy-két napi együttléttel után, a melyet éjjeli ülések és heves jelenetek fognak takarítani, alkalmassint véget ér.

A mai ülésen nyújtotta be a kormány a kvótajavaslatot is, a melynek a tárgyalására — úgy látszik — egyáltalán nem kerül a sor, minek folytán a magyar országgyűlés sem fogja a hasonló javaslat tárgyalását megkezdeni.

Igazságügyi reformok.

Az igazságügyminiszter nagyszabású jogszolgáltatási reformtervezetei közül első sorban kettő érdemel különös figyelmet: az ítélet felfüggesztésével járó föltételes szabadon bocsátás és a halálítélet eltörlése.

Azért érdeme ez a két tervezet különös figyelmet, mivel nemcsak szűkebbkörű igazságügyi, hanem általános etikai problémák képezik alapjukat. A társadalom és egyén viszonya élesedik ki bennök oly fontos prob-

lémákká, melyek minden morál rendszer alapját képezik.

Első sorban erre a törzskérdésre vezethető vissza mindkettő: mi a büntetés? Megtorlás, vagy elrettentő példa? Nem is kérdés, hogy eredetileg a büntetés mindig megtorlás volt. A bűn fogalma eredeti, majdnem azonos az adósság fogalmával. A primitív társadalmi fejlettség korszakában az a csorba, melyet valaki más jogain, vagy birtokán ütött, csak úgy egyenlítődhett ki, ha a kárt okozó, a bűnös, megtorlásban részesült, azaz büneért megfizetett.

Természetesen a megtorlás munkáját csak a legprimitív korszakokban végezték maguk az egyének; idővel az állam, illetőleg egyik szerve monopolizálta magának az ítélkező jogát.

De még ezen a fejlődési fokon is felismerhető, hogy lényegileg mennyire adósság minden bűn (a német Schuld és Schulden hasonlósága is mutatja ezt) és csonkítás, érték-elvonás minden büntetés.

Ama fejlődési foknak az elérésénél azonban, melynél már az egyének nem szabad az ellene elkövetett bűnöket saját magának megtorolni, a társadalom maga is oly erkölcsi fokra hágott, hogy a kebelében támadó bűnök nem képeznek oly nagy közcsorbulást, hogy érték az elkövetőkön okvetlen elégtételt kellene venni.

Ebben az esetben tehát a büntetés jellegét változtat: nem megtorlás többé, hanem csak riasztó példa. Természetes, hogy ez a felfogás az igazságszolgáltatást sokkal enyhébb hajlandóságúvá teszi, a minek eredménye, hogy a büntetés legszigorubb formája teljes eltörlésének s az enyhébb büntetésfajok végrehajtása felfüggeszthetőségének problémája megjelenhetik a közlelkiismeret előtt.

A halálbüntetés kérdésének részletes taglalásába nem mehetünk bele. A véleményünk az, hogy a társadalomnak nincs joga az egyén legdrágább kincsét, az életét elvenni. Minden erkölcs és törvényrendszer feladata ugyanis az, hogy az egyének boldogulását minél inkább elősegítse s így az egyesek szabad akaratát csak annyiban szabad korlátozni, a mennyiben ezt más egyének szabad akaratának érvényesülése megkívánja. A társadalom létezik tehát az egyén érdekében, a morál szolgálja az egyént s nem megfordítva.

A gyilkos csak a társadalmi együttélés előnyeitől fosztható meg vétkeért, mert hiszen jogosan a társadalom csak attól foszthatja meg, amit ő adott neki. Leghelyesebb büntetése a gyilkolásnak éppen ezért a száműzés volna; ez azonban gyakorlatilag nem

honvéd utána rohant társának, ki midőn a pópát meglátta, bosszút lihegve kiáltott reá:

— Nem ismeresz Gozpodin pópá? Én vagyok az, kit a te emberid tíz nap előtt elfogtak, s te kimondtad reám a áalános szentencziát, hogy akaszanak fel; te voltál az, ki társaid előtt dicsekedtél, hogy a hany kutya magyart csak elfogtal, mind felakasztattad, vagy levagattad, Istennél a kegyelem bűnös lelkednek!

S következő pillanatban a katona szuronya a pópá szivebe merült, ki egyetlen halálos ordítással, élettelenül omlott össze.

A rém kiáltásra a pópá felesége kezeit tördelve rohant ki a szobából, s meglátva halott férjét, vérfagyasztó éktelen átkokban kezdte szidalmazni a földieket és égieket.

Csak kezdette. Ott fagyott ajkán. Egy az utczaról betévedt golyó, őt is férje mellé terítette.

Most mind két honvéd a szobába rohant. Gazdag zarámkányt fognak ott találni!

Mindjárt az első szobában egy imádkozó angyalt találtak, egy gyönyörű szép leányt, a pópá leányát, ki térdelve halál sápadtan, kezében olvasóját tartva, a halálra hurczolt vértanuk égre emelt tekintetével könyörgött Istenhez a szabadulásért, vagy az üdvözítő halálért.

Midőn a két fegyveres honvéd reá tört, imáját megszakítva alig halhatólag magyarul suttopta...

— Kegyelem... Kegyelem! Én semmit nem vétettem önök ellen.

Az előtt a fővárosban volt a leányka nevelőben a jó nevű Seltenreich-féle nevelő intézetben. Mikor e nagy vihar kitört szülei haza hoztak, hogy itthon nagyobb biztonságban legyen.

A két harcos mélyen meghatva, a tünémenyszerű jelenet láttára szóltanul távozott a paplakból.

Az árváknak és ártatlanoknak: Isten az őrizőpásztor. Kizetek ellen emel fegyvert: Isten hívja ki maga ellen.

A folyosón fekvő pópá és felesége mellett egy pillanatra megállottak. Talán imádkoznak is lelkeik tulvilági üdvösségére.

Éz alatt a kert alatt egy vértől és szesz-től ittas vörössapkás honvéd tört be az imádkozó szűzhöz, e vad harcossal a mámor és bostó fellegen át, semmi mást nem látott mint a magyarokat ellenségét: egy rácz leányt. Mine egy, ha angyal is, ő annak nem kegyelmezne, ha bántana a magyart.

Következő pillanatban az imádkozó szűz szívét vörös-sapkás golyója zúzta szét.*)

A pópá és neje hült tetemei felett bo-

rongó két honvéd egyiké fölvette a pópá kezéből kiesett bibliát. Nem visz el ő innen más szomorú emlékül, mint Istennek szent könyvét.

Magyar szövegű volt ez. Talán tévedésből vette a pópá kezébe, vagy talán számitásból, erősebb védpaizsának híven ezt az ellenség ellen, ha ezek látják hogy bipliaja is magyar.

A szent könyv esés közben kinyitott, s a mint a honvéd beletekintett Mózes V-ik könyvének következő sorát olvasta:

»Megbűntetem az apák álnokságait a fiakban és leányokban harmad és negyed izziglen»

Nem igaz! kiáltott fel a vadharcos. Ilyet a szeretet Istene nem mondhat, ilyet csak gyűlölködő méltatlan szolgálai, a papok hirdetnek, következő pillanatban undorrál dohta el magától a hamistant hirdető szent könyvet.

Müsnad Jarkovácra ment a honvéd sereg.

Az isteni vérfürdő, melyek a ráczok készítettek a honvédek részére: ismeretes a történelemből.

A piros siphás, ki az imádkozó papleányt átlötte első volt az áldozatok között.

— Van Isten! Büntető hatalmas Isten!

kielégítő, mert az egyes kultur-társadalmak tiltakozásnak, hogy szomszédjuk a gyilkosait hozzá importálja, a barbár területre való deportáció pedig megint csak arra vezetne, hogy a szabadon bocsátott vadállatok megint csak visszazállingóznának a kulturtársadalmak juh-aklaiba.

Szabadság-vesztés tehát az egyetlen büntetés, melylyel a társadalom joggal és sikerrel sújthat.

Igy az olyan gyilkosokra, a kiket most halállal büntetnek, ki lehetne mondani, hogy soha a megkegyelmezés tényébe sem részesülhetnek, hanem életfogytig, mint vadállatok tartják őket.

A mi még a feltételes szabadonbocsátást illeti, ezt — egyéb bűnökben — határozottan helyeseljük. Ha a büntetés nem megtorlás, akkor ugy sincs föltétlen szükség a végrehajtásra. Természetesen az ítéletek tekintélye megkívánja, hogy legtöbbjüket a végrehajtás kövesse, azaz, hogy az erkölcsi megbélyegzést materiális szenvedés is kövesse.

Nem szükséges ez minden esetben: nagyon sok bűn és bűnös csak pillanatnyi erkölcsi meghihibbanás termékei s nem megrogzított gonosztevő fajták, az ítélet kimondása tehát elég javító hatást gyakorolhat rájuk. Míg viszont tudjuk, hogy a börtönben sok derék hajlandósága ember magába szívja a gonosztevő gondolkodást, melyet aztán kiszabadulás után a börtönviseltség lépten-nyomon elméjébe tolokodó tudata különösen kifejleszt.

Az angolok Pretóriában.

Roberts lord most már csakugyan bevonult Pretóriába és kitézte ott az angol lobogót. Nem úgy sikerült a város meghódítása a mint azt eleinte hitték a győzők és az utolsó pillanatban még olyan ellentállásra bukkantak a milyent éppenséggel nem vártak. A buroknak természetesen nem lehetett szándékukban, hogy Pretóriát védelmezzék, csak az, hogy az angolok elerényomulását — a míg csak lehet — a legkisebb áldozatok árán öltartóztassák. Ezt a céljukat, úgy látszik, fet is érték.

Pretóriának a bevétele különben inkább politikai, mint katnai esemény. A városban nem voltak csapatok, burok nem kerültek fogásba, Botha tábornok csapatainak ereje ezzel nem gyengült meg. A háboru kitörésétől számított 238-ik napon tehát egyedül ez a pusztá tény gyarapítja az angolok dicsőségét, de hogy ezzel a háborunak is vége van-e, nagyon kétséges.

Ma érkezett távirataink a következőket jelentik:

London, jun. 7.

Roberts lordnak az a távirata, amelyben jelentést tesz Pretória megszállásáról, tegnap délelőtt 11 óra 40 perczkor kelt és így szól:

Pretória a miénk. — A hivatalos bevonulás a d. u. két óra korlesz.

London, június 5.

Hivatalosan közteszik, hogy az angolok megszállták Pretóriát.

London, jun. 6.

Roberts lord azt jelenti, hogy a lovasított gyalogságnak és a yeomanry-csapatnak 13. zászlóaljja Lindley közelében kénytelen volt megadni magát egy jóval nagyobb burserognek.

Methuen tábornok kitűnő menettel nyomult előre, hogy a yeomanryt megszabadítsa, amennyiben 24 óra alatt 44 mérföldet haladt, de mégis későn érkezett. Megtámadta a burokat, a kik körülbelül 2—3000 voltak és öt órai harc után teljesen visszaverte őket.

London, jun. 6.

Roberts lord jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Kévéssel az éj beállta előtt az ellenség

csaknem valamennyi hadállásából ki volt verve. Hamilton lovasított gyalogsága egészen 2000 yardnyira Pretóriától üldözte a burokat. Az ellenség sietve vonult vissza. Az angolok egy bekeövetet küldtek ki, a ki a város átadását követelte.

Botha parancsnok fegyverszünetet ajánlott a megadás föltételeinek megállapítása végett. Roberts lord azt üzenete neki, hogy a megadásnak föltétlenül kell történnie, mert különben hajnalban bevonul a városba. Botha erre azt válaszolta, hogy elhatározta, hogy a várost nem fogja vedeni. Bizik benne, hogy az asszonyokat, a gyermekeket és a polgárok vagyonát megfogják oltalmazni. Reggel 9 órakor Pretória három legfőbb polgári tisztviselője Roberts lordhoz jött és kijelentette, hogy a város át akarják adni.

Krüger elnök és Botha parancsnok felesége Pretóriában van. Néhány angol foglyot eltávolítottak, nagyobb részük azonban még Watervalban van.

Felszisszenés.*)

— Fejes István nyilatkozatához —

Mint a felhőtlen, kék egholozatról, felelmetes dőrej kíséretében cikázó villám, s mint a békésen munkálkodó, szorgos hangyacsalád ba dobott rög után mutatkozó hangyariadalom a szemlélet megféle s gondolkozásra készíteti, úgy hat rám nem Fejes István ur ismeretes kijelentése, hanem az a viszhang, a mi a villanyfényt követi, s meg sokszorozza és — engem, kicsi kis hangyat is — gondolkozásra kényszerít.

«Tanító» embernek «tanár urak» ügyébe hozzá még nagytiszteletű urak ügyébe avatkozni — haladatlan dolog, amde tanuságos.

Első sorban arról legyen szó, hogy van-e igazság nt. F. I. ur kijelentésében, 2-ór arról, hogy ha van, miért van, hogy ha nincs miért nincs?

Azt hallottam valahol, valaha, hogy kegyelmes Szilágyi Dezső nagycsoplógep urat valamelyes sokadalmon (banketten) a főfő ur. Tisza Kálmán belegrattá, hogy beszéljen egy politikai ügy el l e n, aztán m e l e t t e.

Persze mind a kettőnek megfelelt és mindkettőt viharos taps lett a jutalma.

Hat én nem vagyok Szilágyi, érdekem sem kívánja, hogy kameleonoskodjam. mégis úgy kell tennem mint ő, mert a viszonyok ma olyanok.

Azt mondja Fejes István ur, hogy a nt. tanár urak ne követeljenek. Elégedjenek meg sorsukkal.

Ha ezen kijelentés indító okait megszívleljük, készséggel F. I. urhoz kell csatlakoznunk.

Nézzük csak, a tanár urakkal egyenlő kvalifikációju lelkész urak többsége miként van díjazva! Nézzük meg, hogy miből telik ki a lelkészek, tanárok, tanítók fizetése:

Figyeljük meg, hogy az államsegély igénybevétele minő következményekkel jár. Eddigéllel egyházaink buzgalma fedezett mindent s a függetlenség a maga sértetlenségében fenállott.

Ugyan ki az a naiv, a ki egy államilag segélyezett lelkésznek, tanárnak függetlenségét a függetlenség félremagyarázhatatlan fogalma szerint épnek tartja?

Ki az, a ki e függetlenség érdekéért a nt. urak fizetését a hivek terhének növelésével kívánna megvédeni?

Hiszen hiveinken annyi a teher, hogy az rettenetes. A közvetlen és közvetett állam adók mellett ott van a községi pótdadó, utadó, kórházi adó, szegény-alap, Kriványok sikkasztásait pótló pótdadó.

A világ pariai: a tanítók, lealacsonyító fizetés sorozatuk daczara is mindaddig az

*) Lapunk t. munkatársának cikkét; mely sok tekintetben megszívlelendő dolgot érint, szívesen adjuk közre, a nélkül azonban, hogy azt mindenben magáévá tenné a Szerk.

ideig figyelembe vették a súlyos körülményt. Hallgattak, vártak és várnak, hogy valahára előnti a szegénypir azoknak arczait, a kik k e s ó n megboldogult Gönczy Benedek s Trefort Ágoston szerint úgy gondolkoznak, hogy a tanítóknak s z e r é n y e k n e k kell lenniök. (Ejének H 20 és N0-val meg Isten igéjével.)

Ez az idő még mindig késik. S mi még is hallgatunk, nyögünk, illetőleg nem tudunk erélyes akciózt kifejtteni.

Pedig ha egy szikrányi közérzület kötne össze bennünket, mi is ugy Szeged-ezhetnénk s olyan port kavarhatnánk, hogy a nt. tanár urakat is túlhaladnók.

E szerint az eddigiek után az a konzekvencia, hogy a tanár urak hallgassanak! Ne hallgassanak! Zugjanak és gyülekezzenek, mert ez is a mi malmunkra hajtja a vizet. Be fogja látni a világ, — hogy mi is v a g y u n k!

Ránk is szükség van s ha a találmányok ezrei társadalmi osztályokat söpörnek el, ránk akkor is szükség lesz, sőt fokozottabb mérvben lesz szükség.

Mi izzadunk, a míg kifaragjuk a durva anyagot a nt. tanár urak részere. Elismerem munkásságuk terhét, amde 100%-kal kisebbnek, kényelmesebbnek tekintem a mienkénél. Azt a könnye műséget pedig, hogy minket g y e n g e l ő k é s z i t é s s e l vádolnak, visszautasítom.

Visszautasítom, mert ők maguk sincsenek tisztában azzal egymás között, amit a mi kezeinkből kikerült 10—12 éves gyermektől kívánnak.

Nevezetesen p. o. a nyelvtannál magánál az igeragozásnál, hát még a mondattannál annyira távol vannak egymástól Király Pál, Gulyás, Szinnyi, stb., mint Makó Jeruzsálemtől.

Teszem azt: azt mondja az egyik: van folyó jelen, beálló jelen, végzett jelen, jövő mit és múlt jövő, ostoba jövő es ostobább jelen stb. stb.

En áttanulmányoztam vagy hat darab uj nyelvtant és most juhvá veditem a tudós urak bogaraitól.

Hát az én tanítványaim mivé lehettek!

A «Magyar Nyelvőr»-han «Istenben bizom»-nak mondattani elemzése felett hosszú, élénk vitát olvastam s mennyi ellentétes nézetet tapasztaltam!

Ha a tanár urak az «ár» képző melegítő ötudata miatt az «tő»-től (tanítótól) nem szigetelnek el magukat, hanem ilyen ügyek tisztába, vagy elszigetelten egyöntetűvé hozásáért meghoznák azt az áldozatot, hogy mihozzánk l e e r e s z k e d n é n e k, akkor kevesebb lenne a s z e k u n d a.

Sem pályánk elnevezése, sem a cél, sem a demokratizmus nem helyeli ezt a mostani ridegséget, sőt a protestantizmus szent érdeke is mást parancsol.

Parancsolja ezt is, hogy valóban vegyük figyelembe őseink puritanizmusát és kövessük is. Ne feszítsük a hurt végtelenig. Elégedjünk meg minél kevesebbel és ebben a tekintetben F. J. ban az igaz szókimondó magyart őszintén üdvözlöm. Különösen ha általános, az egész vonalon ezt akarja.

Ámba azt látom, hogy a fölő számban kreált hivatalok sok ezer betöltői láblógálásért, nevük aláírásáért, napi 2—3 órai hivatalban lézengésért ezeket tesznek zsebre, igényeik, szokásaik alfaínossá válván, sokak ezek miatt nélkülöznek már ekkor az a materiálisabb eszem idegei működnek, a mely fellázad az egyenlőtlen szembeszökő volta miatt s azt mondatja velem: bravo tanár urak! Avanti!

Mi is követjük nagytiszteletűségeket!

Persze, persze, mi azért csak leghátul maradunk s reméljük, hogy a szegénypir előnti stb. M i n ő n a i v s á g!

Hiszen törvényen alapuló korötlékhoz sem juthatunk 20 évi szolgálat után.

Szentjóbó Kálmán,

tanító.

Színház.

Az »Urania« budapesti tudományos színház első előadása elé rendkívüli érdeklődéssel tekintett a debreczeni művelt közönség és zsufozásig megtöltötte a színház minden zegét-zugát a nyári hőség daczára is, melyet különben a színházi hűtőké-züléknél jobban enyhített egy délutáni hatalmas zápor.

Ezuttal egy megható tragédia került színre: *S p a n y o l o r s z á g*. Mert hát valóságos tragédia az, amin ez a jobbra hivatott nemzet a vallási fanatizmus, az eszeveszett zsarnokság, az elmaradottság és politikai szaggatottság miatt keresztülment.

A szereplők közül . . . — igaz biz a' — hiszen most nem rendez színelőadás-ról referálunk. No de hát mégis, a szereplők közül ki kell emelnünk a magyarzó szöveg íróját, Pekár Gyulát, ki színes, plasztikus nyelvezettel sok tudással és széperzékkel eleveníti meg előttünk Spanyolországot multjában, jelenében, férfaiában, nőiben, földjében, hata mas emlékeiben és népszokásaiban. Igaz, hogy vezérlő motívum munkájában a déli egő érzékies szerelem s ez itt-ott kissé egyhanguvá teszi, mert rávonatközó, jellemző kifejezései is majdnem egyformák, de végre is a szerzót — úgy látszik — ez ragadta meg legjobban.

Ki kell emelnünk a szöveget felolvasó ur kellemes szonorikus hangját, nagyon jó előadását, ami valóban fölötébb hozzájárult az est sikeréhez.

A vetített színes képek legnagyobb része kitünő s pompásan elevenítik meg előttünk az ábrázoltakat. Különösen jolsikerültek voltak a táj — es utcai képek aztán az Escurialról a burgosi székegyházzól, az Alcazarról, Alhambráról s Gibraltarról adott képek. — Rendkívül tetszetek a közönségnek a mozgó fényképek is, melyek részint spanyoltáncokat részint a hírhedt bikaviadalokat mutatták be s halványságuk daczára is mély benyomást keltettek. A publikum meg is tapsolta őket.

A felolvasás szövegevel szemben a képcsoportozatot annyiban hiányosnak kell mondanunk, hogy Spanyolország történetének egyik legfontosabb s legborzasztó részletebül, az u. n. »szent« inkvizíció történetéből sem szereplők, sem jeleneteket nem mutat be, holott van-e valami jellemzőbb e nemzet életsorsának alakulására?

Igazán örömnöket tejezhetjük ki a fölött, hogy »Az »Urania« az ismeretek terjesztése végett vidéki vándoratra kelt s azt hisszük, hogy debreczeni vállalkozását nem lesz oka megbánania.

Ma este bizonyára ismét telt ház fog gyönyörködni Velence mesés szépségeiben a a lagunák városának tündér csodaiban.

— a. a.

Az »Urania« színház mai előadása.

Az »Urania« tudományos színház ma csütörtökön este Velenczét mutatja be a debreczeni színpadon. Velenczéről, a lagunák városáról Dessowffy Arisztid, a képviselőház főtákará irt tudományos ismertetet és sok évi tapasztalatai alapján müértó goddal válogatta össze azt, a mi vonzó és érdekes a közönségre nézve. Gyönyörködtető az a pazar fény, a melylyel az »Urania« Velenczét bemutatja. Az első felvonás a várost ismerteti és a csatornák titkait írja le. Aztán azt az érdekes életet, a mely a város legszebb részén a Canale Granden és a Szent Márk téren uralkodik, a galambok etetését és a velencei tánczosokat pompás mozgófényképekben mutatják be. A második részben a százados velencei paloták vonulának el gyönyörű képekben a szemlélők előtt s a magyarzát ezekhez érdekes történetekkel ölel fel a régi Velence romantikus történetéből: a tizek tanácsáról, O'helló és Desdemónáról stb. A palotákban gyakori karneválokt mozgófényképekben mutatják be. A harmadik felvonás Velence templomait tárja elénk bámulatos szép, tarka képekben. Befejezé ul egy hatásos mozgófénykep az éjjeli Velenczét mutatja be. Igen hatásos »Tarantella« tánc is, a melyet zenekísérel mellett mutatnak be.

H I R E K.

Nyári recept.

Ki a faluba árnyas zöldbe!
Tikkasztó, forró már a lég —
Falusi hangulattal töltve
Oly búbajos mos, a vidék,
Dülve ingujjban, pongyolán,
Fólrájkik a szív mineen álma
Zengő madarak kardalán.

Bár faluhelyet sem minden árnyék.
És színtoly forrón süt a nap,
Am elcsüggedni rajta kár még,
Mert ott a nagy szalmakalap.
S az ösvényt járva hol virág nyit
S a fü között a gyík szalad,
Hitemre mondom elfér már is
A nagy szalmakalap alatt.

Ki itt született jámbor ember,
E komor kőházak között.
Kinek vágya a messi tenger.
Ha már a meleg megsütö t,
— Faluba csak most! Ott az élet
Árnyas ligetek lágy ólé,
Ne mulasd el a jó vidéket,
Hol piroslik már a kőkeny.

Ki a faluba! — rusztikusnak
Lenni néha oly jó dolog —
S ha estenden kutyák lehuznak,
A föld azért tovább forog.
S ha visszatérsz majd Piripócsról,
Lesülve, mint egy talán,
Elmondhatod: milyen a bocskor
S hogy' néz ki — egy olahczigány.

Jusszuf.

* **Magyarország ünnepeltetése Amerikában.** B o r o s György, a kolozsvári unitárius theológia érdemes tanára írja Bostonból, Massachusetts állam fővárosából, hogy a magyar nemzetet ebben a városban, melyben először szólalt meg az amerikai szabadság riadója, ritka kitüntetés érte. Az amerikai unitáriusok hetvenöt éves jubilaris nagy gyűlésüket Bostonban tartották meg és ezen a gyűlésen Boros is megjelent, mint a magyar unitárius egyház képviselője. A gyűlést május 22-én a Tremont Templeben tartották meg. Wight Davidson dr., az amerikai unitárius társulat einöke, az Egyesült-Államok egyik elsőrangú államférfia elnökölt.

Reszt vett a polgári háboruban és jelenleg az Egyesült-Államok földmívelési és munka osztályának államtitkára. Ez a tekintélyes férfi üdvözölte a külföldi képviselőket, akik huszan voltak; képviselve voltak: Japán 3, India 3, Svédország 2, Németország 3, Belgium 1, Anglia 7 és Magyarország 1 képviselővel. Wight elnök első helyen Magyarországot üdvözölte, mert — ugymond — a magyar unitarius egyház a legregibb.

Az Egyesült-Államok színeiben pompázó óriási zászló volt kifeszítve a teremben, melyre az unit 41 kiváló férfának a neve volt kövér, arany betűkkel fölírva és s díszes névsorban az első helyet Dávid Ferencznek, a magyar unitarius egyház első püspökének a neve foglalta el.

Az elnök üdvözölő szavai után a társulat titkára néhány szóval ismertette a magyar unitarius egyházat és érintette Kossuth nevével kapcsolatban a magyar nemzet hősiességét, egyszersmind bemutatta Borost, mint magyar képviselőt. Az óriási tapsvihár közben Boros kilépett az emelvényre s ebben a pillanatban száz meg száz hang halatszott:

— Talpra a magyar nemzetért! Álljunk föl Magyarországot, a szabadság hazája előtt!

A tömördek ember fölállott, tapsolt és ünnepelte Magyarországot. Boros a meghatottságtól alig tudott szóhoz jutni. Valóban az amerikaiak, kivát a bostoniak nagyon becsülik Magyarországot és akárhany bostoni emlegette dicsekedve, hogy látta Bpestet, nem ismer Budapestnél szebb várost és a földalatti villamost Bostonban a bpesti mintájára készítették.

* **A tizenkét éves gyilkos.** Nagykárolyi tudósítók írja, hogy tegnapelőtt reggel Strausz Róza odaváló »Libaarusnó« 3 éves kis fiát G y o m a Gergely 12 éves fiúcska forgó pisztolyal szándékosan agyonlötötte. A 12 éves kis gyilkos állítólag azért követte el tettét, mert ki nem álhatja a zsidókat, mert neki a kis fiú görbe orra nem tetszett. A szegény asszony már csak halott fiacskájához érkezett, a kinök bal fülén ment be a golyó, s a jobb fülén hatolt keresztül. A kis antesismitát vnló-színüleg javító intézetbe küldik.

* **Hortobágyi fogatverseny juryje.** A vasárnapi hortobágyi verseny egyik érdekes része lesz az uri fogatverseny, melyre ezideig is már számos nevezés történt. A gazdasági egye ültö enöksége is összeállította már a juryt. Jury-tagokul felkérte a következőket: Perczel táborok, báró Leonbardi ezredes, Lösch alezredes, Dégenfeld József gróf főispán, Simonffy Imre polgármester, Váczy János, Hutflesz Kázmér, Rickl Tóni és Perczel Dénes százados. A fentjelzettek a felkerés folytán a jury-tagságot elfogadták.

* **Egy kir. tábla bíró halála.** Comenescu Sándor, a debreczeni kir. itélő táblának nemrég nyugalomba vonult bírāja, ki a mult hó elején költözött át Kolozsvarra — mint részvételle halljuk — tegnap meghalt. Az elhunyt egyike volt a magyar bírói kar legképzettebb tagjainak, aki hosszabb időn át mint bíró a kolozsvári kir. tvszéknél, majd a debreczeni kir. táblánál működött s főleg jogász körökben nagy tiszteletben állott, mint nagy képzettségű és igazságos bíró. Halála nagy veszteséget jelent a magyar jogszolgáltatás ügyének. Temetése ma volt kolozsvári lakasáról. Béke poraira!

* **A kolozsvári színtársulat Nagyváradon.** Mint Nagyváradról írják B ö l ö n y József a kolozsvári nemzeti színház intendantusa terbe vette, hogy még egyszer s utoljára vendégszerepelteti társulatát Nagyváradon. A nyári színikört ugyan lebontották most, hogy a muzsának állandó díszes csarnokot építettek, de az intendant hajlandó a mintegy 2 hétre trjedő operett és vígjáték előadásokat a Eekete Sas vendéglő nyári kertjében is megtartani, ha a közönség óhajlja. Az orfeumokkal torkig jól lakott váradiak természetesen örömmel fogadják e tervet s mint mondják »ez a két het egy szép nyári álom volna, egy kedves, jóleső emlék a régi jó időkből«. Az ő álruk azonban valóra válik, de mi debreczeniek hiában almodozunk nyáron át a komolyabb művészet után, álruk álom marad Pedg az »Urania« színház zsufozt nézőtere azt suttogta tegnap este is, hogy nem más téma hiányában sürgetjük olykor a nyári színikört Debreczen számára,

* **A jogakadémiai ifjúság juniálisa** f. évi június 20-án szerdán less a nagyerdő »Dobos« pavillonban. Azt hisszük, nagy öröme szolgál ez a körülmény Debreczen mulatni szerető ifjúságának, mert már tartottak sokan tőle, hogy a nyárnak eme rendezen legkedélyesebb mulatsága elmarad. A gazdaszok sem igen mozgolódtak ez ideig s így a nyár egyetlen elite juniálisa a szombati Petőfi dalkör zászlószenntelési mulatága lett volna. A jogászok juniálisa most már tény. A meghívók készen vannak s csak szétküldesre várnak. A rendező bizottság névsora biztos záloga a sikernek, egy feledhetetlen éjszakának. A Magyarok zenéje ismét hangzani fog s azt hisszük, nem lesz ember, ki mulatni szeret, s elmarad a jogászok — j u n i á l i s a r ó l.

* **A homokkerti lakosok kérelme.** Lapunk mai számához terjedelmes memorándum van csatolva, a Homokkert lakosai (mintegy 2000-en) mondják el benne panaszaikat, óhajtásaikat. Az óhajok jogosok a panaszok megszivlelésre méltók. Első sorban iskolát kíván

a 2000 ember másodszer a végtelenül rendetlen város rész szabályozását. — Nyitassék egy fő ut a Homokkerten keresztül, a mi nem csak a város rész rendezésének, de a debreczeni gazda közönségnek is megbecsülhetetlen szolgálat lenne.

Ugyanis a sertésvásártér a közbiztonság hidnál rendeztetett be, a melynek állandó összeköttetésben kell lenni a vasutakkal, jelenleg bárholnan hajtatik fel sertés a vásártérre: minden irányból 5—6 pár vasuti vágányon kell azokat keresztülhajtani; tekintve, hogy a vasuti átjárók kettős vágánnyal vannak le rakva: minden felhajtásnál beletörök a lába egynehányan a sinek közzé. Míg ha a Homokkerti főut megnyitatik, ezen az uton a Biharmegyéből hajtott sertések egy a Debreczeni hízalldák állománya is, sinvas érintése nélkül bejöhhetnek és közlekedhetnek egy a Hajdumegyeiek is, melyek a csolnakázó tó melletti hid alatt lesznek keresztülhajtathók, s a Biharmegyei és hízalldai sertéseknek nem kell többé a vasuti feljáró hidon keresztülhajtathók s ott a közlekedést akadályozniok, mert ugyanazon a homokkerti fő-utczán lenne létesítendő: a vasuti pályaudvar és a közbiztonság hid, illetve sertés-vásártér közuti összekötő vasut is.

Világítást kérnek az éjszaka sötétsége ellen, amely a Homokkert közbiztonságát nagyban emelne. És végül rendőrállomást sürgetnek. Oly jogos és méltányos kérések ezek, hogy az illetékes köröknek ezek elől elzárkózni nem szabad. Olvassa el mindenki a memorandumot s gondoljon a Homokkert mostani viszonyaira, be fogja látni, hogy azokon a memorandum szellemében okvetlen változtatni, segíteni kell.

* Villámcsapás a bűnügyi osztálynál.

A tegnapi éjféli bűnügyi osztálynál. Öt órákor, a mikor a vihar a leghevesebben tört ki, néhány rendőr volt az ügyeletes legénységi szobában. Kedélyesen beszélgettek, mikor egyszerre fenyves világosság töltötte be a szobát, utánna rögtön hatalmas rázkódást érzett mindenki. A szomszédban lecsapott a villám néhány szikrája behatolt a telefon dróton a legénységi szobába, s felelmetes zúrvart idézett elő. A telefon mellett ágyon hevert Hegyesi Antal őrsparancsok. A villám őt érte legközelebb, úgy hogy csaknem eszméletlenül hevert pár percig. Mikor a nagy zivatar vége felé járt, a csúdt a k fel a legények. Beszélni kezdtek Hegyesi őrsparancsokkal, de az egy szót sem halott. Az erős villámcsapás földet tette tönkre. Még ma sem érti tisztán a beszédet oly közvetlen közelből érte a villám. Oka az egész dolognak az volt, hogy a telefont nyitva hagyták. Az őrsparancsok állapota orvosi vélemény szerint nem komoly. a villámcsapást rövid idő alatt kiheveri.

* Apagyilkosság véletlenből. Szörnyű eset történt tegnap este a temesvári söröződe gyártelepén. A nyilvános kerthelyiségben mulatság volt, melyet hét óra tájban vérfagyasztó sikoltozás riasztott fel. A gyártelep nagy pin-czejének bejárata előtt, a gyári személyzet árnyékos pihenőhelyén végzetes szerencsétlenség történt. Heirath János pinzemester ide-

vonult vendégeivel, L e o n h a r d t József lemezgyári művezetővel, e ki feleségével és Anna nevű 16 éves leányával látogatába jött. Özsonna után a lugasban célba lövöldöztek egy 3 milliméteres Flobert puskából s ez alkalommal különösen a leány valóságos bravurt fejtett ki. Hét lövés közül négyszer talált a közepbe. A leány ismét a puska után nyult, mely a falhoz volt támasztva, de mi-alatt felemelte, a kakas l e c s a p ó d o t t és ugyanazon pillanatba az apa, Leonhardt József halk kiáltással, arccal a földre bukott. Azt hitték, hogy tréfál az öreg és mindnyájan hangosan felkaczagtak, de a nevetés csakhamar ajkukra fagyott. Odasiettek Leonhardt-hoz és ekkor láttak, hogy bal szeméből ver szivárog elő. Rögtön orvost hívták, de már későn volt, a szerencsétlen szörnyet halt, mert a golyó az agyba hatolt és szélhűdést okozott. Az asszonynak, de különösen a leány-nak kétségbeesése leirhatatlan. A leány öngyilkosságot akart elkövetni és most folyton őrizet alatt van.

* A polgári kör nyári táncvigalma.

A minden évben fenyves sikerrel végződő nyári táncvigalmát a polgári kör e hónap folyamán tartja meg. — Már szétküldték a meghívókat, mely a következő: Meghívó a »Debreczeni Polgári Kör« selyát könyvtárájára 1900. évi június hó 16 án a nagyerdői »Dobos« pavillonban Racz Károly zenekara közreműködésével zartkörű juniálist rendez. Kezdeté este 8 órákor. eBelepti-díj: személyjegy 2 kor, család-jegy (4 személyre) 6 kor. Felülfizetéseket köszönettel fogadtatnak és hirtapilag nyugtaztatnak. Jegyek csak a meghívó felmutatása mellett válthatók és pedig Szent-Királyi Tivadar ur üzletében, a kör helyiségeben (Tiszapalota I. em.) és este a pénztárnál.

* A közigazgatás egyszerűsítése.

Említettük, hogy a belügyminiszterium kodi-fikáló osztályában fontos, a közigazgatás rendezése tekintetében alapvető javaslat készül, a melynek czelja a közigazgatási eljárás lehető egyszerűsítése. Mint felhívataiosan jelentik, a javaslatban igen melyreható intézkedések lesznek a bürokrácia lehető kiküszöbölésére. A czél az, hogy az egyszerűsítést minél radikálisabban oldják meg; elmennek a legszélsőbb határokig, amennyire csak megengedhető a bürokratikus cszafrangoknak, sal-langoknak lenyeseése. Mindenekelőtt a közigazgatási ügykezelést fogják egyszerűbbé tenni. A kimutatásokat, a jelentés tétéleket legszükségesebbre fogják redukálni. A hatóságai pénzkezelés minél egyszerűbb és könnyen ellenőrizhető lesz. Legérdekesebb lesz azonban az új törvénynek a mostani közigazgatási fellebbezési fórumok apasztása. A mai eljárás mellett lehetséges némely közigazgatás vitás ügyet hat-hét fórum elé vinni, egy ügyben hat-hét fellebbezést használni. Az új reform szerint általános szabály lesz, hogy minden közigazgatási ügyben csak egyetlen fellebbezés engedhető, a mint ez most a bró-ságok előtt a sommas eljárásban történik. Ezen az egy fellebbezésen kívül még a felülvizsgálat fog szerepelni második jogorvoslat gyanánt. A belügyminiszternek a régebbi törvényekben biztosított felülvizsgálati jogát ki fogják a gyakorlatban terjeszteni. A szobeliséget egyelőre csak az elsőfoku hatóságoknál hozzák be, a közvetlenség elve pedig érvényesíthető lesz annyiban, hogy a beadványt mindig közvetlenül annál a hatóságnál lehet benyújtani, a mely a kérését e intézi. Dr Némethy Károly miniszteri osztálytanácsos e javaslat ügyében most tett tanulmány-közlöt maga a javaslat azonban valószínűleg csak az ősszel kerülhet tárgyalásra a képviselőházban.

* Turista balesete a tordai hasadékházban. Kolozsvárról írja levelezőnk: Sulyos baleset történt tegnap délután több kolozsvári gimnáziumi növendékei a tordai hasadékházban. A növendékek alatt ugyani: leszakadt a

menedékház messzelátó tornyának korhadtszigalépcsőzete s a fiuk a mélységbe zuhantak és érzékeny zuzódásokat szenvedtek. A kolozsvári r, katolikus gimnázium több tanára 26 gimnáziumi növendékek kirandultak a tordai hasadékházhoz. Amint Pollák Vilmos és Tomcsicsuk növendékek felhaladtak, leszakadt alattuk a korhadtszigalépcső s ay ifjak lezuhanak. Tomcsicsuk csakhamar magához tér. Pollák ellenben sokáig önkivületi állapotban volt. Tomcsicsuknak a lába, oldala, feje szenvedett nagyobb zuzódást.

* Szomorú pünkösöd. Piroz pünkösöd szép ünnepe sokáig szomorú emlékezetességű lesz Foktó községben is. Fiatal leányokból és iparos legényekből álló társaság ment kirándulásra az uszodi part mellett levő szigetre. Csónakon mentek, mielőtt kiköthettek volna, egy vontató gőzös jött velük szembe s ennek hullámvereése a könnyű s amugy is megterhelt csónakot fölbortotta. Az egész társaság a vízbe esett s sokan halálukat lelték a mély hullám-sírban. Egész foktó lakossága a folyam partjára sietett a szerencsétlenség hírére, segíteni azonban nem lehetett már, A holttesteket még hétfőn sem tudták kihalászni.

* Sajtóhiba. Lapunk tegnapi számában a regényfolytatásba sajtóhiba csuszott be. Egy helyen evan 3. e helyett 300 értendő.

* Verekedő német diákok. Salzburgból táviratozzak: A katolikus diák-egyesületek kartell-ünnepére idesereglett kotholikus diákokat ma éjjel, mikor a kiállításról visszavértek, német nemzeti diákok megtámadták. A verekedés nagy arányokat öltött. Néhány személy megsérült de úgy látszik súlyosan. A legközelebbi kaszárnyából katonaság vonult amelynek fegyveres beavatkozásra azonban nem volt szükség.

* Táncmulatság. A M. Á. V. altiszti kör saját könyvtárájára 1900. év jun. hó 10-én, vasarnap a nagyerdői Dobos pavillon tánctermében zartkörű nyári táncmulatságot rendez. Beleptidij személyenként 2 korona, család-jegy 3 személyre 4 korona. Kezdeté 8 órákor. Jegyek este a pénztárnál válthatók.

* Műaréna Debreczenben. A Széchényi utca végen ma megkezdte a műaréna felépítését S á r i István aréna igazgató. S a r társulatát már ismeri a debreczeni közönségi legközelebb harmadéve mulattatta jól szervezett társulatával azokat, kik kedvelői a testi ügyesség rendkívül ügyes bemutatásainak. Az előadások f. hó 16-án veszik kezdetüket. Felhívjuk azokra a közönség figyelmét.

* A Petőfi dalkör zászló alapja részére Farkas Ilon és Rózsika kisasszonyok gyűjtőívén a következő adományok folytak be u. m. Dömötör Józsefné 50 kr. N. N. 30 kr. Harsányi 50 kr. Ujbelyi Andor 50kr. L. B. kaplán 23 kr. olvashatatlan 1 frt Végheő Mihályne 50 kr. Fülöp 50kr. Harsanyi Lajos 50 kr. B V 20 kr. olvashatatlan 50 kr. N. N. 30 kr. olvashatatlan 20 kr. Engel 10 kr. olvashatatlan 12 kr. Kupferstein 50 kr. Z Z. 30 kr. N. N. 50 kr. N. N. 30 kr. N N 10 kr. N N 30 kr. N N 30 kr. N N 30 kr. Révész Mihályne 50 kr. Hadady Olga 30 kr. o l v a s h a t a t l a n 20. L e l e s z n é 30 k r a j. Begyült ösz-sen 10 frt 15 kr. (uz forint tizenöt krajczár azaz husz korona 30 fillér,) mely összeg az eddigi 504 korona 72 fillér-fillé hez adaván zászló alapunk kitesz 1525 kor. 10 fillert. Fogadják ugy az igen tisztelt gyűjtő kisasszonyok, mint a t. adományozók a dalkör nevében nyilvánított hálás köszönetemet. — Debreczen, 1900. június 7. — N a g y F e r e n c z, a »Petőfi-dalkör« pénztárnoka.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffman és Kronovits könyvnyomdájában, a főpostával szemben.

Madárvédelem.

Irta s az országos állásvédő egyesület közgyűlésén előadta

Herman Ottó.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az ember kebelében lakozó legiszább, legnemesebb és épen azért valóban szent érzelem, a könyörületeség nevében emelem föl szavam, a nemes egyesület közgyűlésének színe előtt, hogy külön is felhívjam a madarak védelmére azoknak a kedves természeteknek, a melyeket a nép-zellem szeretete az égi jelzővel ruházott föl.

A midőn pedig a föltűzést itt megteszem, ne vegye a mélyen tisztelt közgyűlés szerényletlenségnek, ha önmagamból indulok ki, reatal erre egész helyzetem, állapotom.

Akadhat ebben a lelki sivárságra, önzésre és rideg anyagiságra nagyon is hajló korban valaki, a ki a midőn a madarat enekéért szeretem és védem, így szól hozzám: mi hasznod vagy élvezet d lehet teneked a madarak enekében, neked, a ki azt nem is hallod?

Tehát érdek, haszon, ez legyen az egyetlen rugó, amely e cselekvést megokolja? — Hozzá a kérdés nem is alapos és nem is igazságos, mert én — s ez való igaz — süketen is tisztán hallom a madár dalát, annak minden hangját.

Hogyan?

Három feleségem szemén és szíven át. A sziv, a pacsirta repeső énekére felugor; a sziv, az földobog. Ezeket látom és érzem, és akkor a pacsirta dalának minden hangocskája, trillája vis-zazeng emlékezetemből, mely régesrég, a mikor még hallottam, a legkisebb hangot is föl-szívta magába, hűségesen őrizi s eizengi bensőmben, valahányszor a szantóka madár rezgő szárnyal ég felé kel.

Az a lelki sivárság nem tudja azt, hogy a süket ember szeme élesebb, figyelőbb; hogy a legcsekélyebb rezdülést is észreveszi és jobban átérzi, mint az, a ki hallásában bizva fölszínesen tekintget.

Én látom a kis fitiszmadar surranását az ősbükkök koronájában; a kiralyka bujkálását a fenyvek ágazatában.

Igy is tehát meg van okolva fölszólasom.

A mi pedig külön is készlet és följogosít, ez az, hogy mind ritkábban látom kelni égfelé a pacsirtát; leghűségesebb barátunk, a füstí fecske mindinkább elmaradoz fészektől; a kert, az erdő és liget fainak, bokrainak sűrűjében nemes mozgás; azokat evról-évre több karos bogár lepi el. És feljajdul a kertész, a gazda, mert elpu-zitja termését a fereg, a mely ellen emberi módjával, erejével hiába védekezik. Igen! mert ritkul az égi madár.

A midőn a pusztulás okának földerítéséhez hozzáfogunk, meghódolok néhány percze a modern sivárság előtt, mely nem törődik a sziv hangjával, hanem számszerű, eltagadhatatlan bizonyítékot követel tőlem, és mindenkitől. Álljanak tehát itt számok, bizonyítanak és vadoljanak.

Hivatalos kimutatás szerint Friaulban csak egyetlen esztendőben, a madarvonulás idejében 206,832 madár került konyhai célokra piacra, tényleg pedig kitett a szám 620,496 darabot!

Azt hiszik, talán valami vérengző kerecsenek, vándor sólymok vagy sasok? Oh de-hogy! Csupa szemünk gyönyörűsége; erdő, mező ékesége, a gazda, a kertész legjobb barátja: vörös begyek, hanimadarak, pinyókék, bubo-pacsirták és hasonló kedvességek — telelé-re vonva haloba, kelepcebe kerültek.

Bresciában — mely előttünk magyarok előtt mindig egy bizonyos hyéna emléket idézi fel — tehát egyetlen város piacán, egyetlen vonulási időszak alatt, hivatalos kimutatás szerint 423,792 ártatlan, hasznos kis madár került olasz ügyenczek konyhájára, gyomrába, Montegrade szorosában három vadász,

három nap alatt 14,000 füstí fecsket hálózott össze; áldozatul ügyenczek gyomra és a divat ördöge számára.

Signor Silvadori a legridegebb pontos-sággal kimutatja, hogy egyetlen madárfogó roccolója 20 év alatt 135,485 apró madárnak került életébe.

A divat, szellemesség és finomság világra szóló középpontja, Paris, hivatalos kimutatás szerint egyetlen évad alatt 32 ezer rigót, 114 ezer pacsirtát emesztett föl.

Igen, pacsirtát! És csak ennyit. Mert volt idő, a mikor a divat ördöge a pacsirtaszárnyat tétette a női kalapra és ekkor a divat metropolisának egyetlen üzletébe 400 ezer pár pacsirtaszárny érkezett Finnországból.

Hát a fűrj! Ez a madár csupa kedvesség, csupa haszon; szavával bejutott a nép költészetébe s a magyar klasszikusokéba is. Néha 12—16 apró pelyhes sűrög a fűrjnyó körül, szedi a bogárságot. Tömegei télire elvonulnak Afrikába, hol újabb időben már keszen várja őket a hálóból alkotott utvesztő. Három év alatt csak Egyiptomból, hivatalos kimutatás szerint, 2 millió 685 ezer fűrj indult mint eleven hajórakomány. Hová? Talán a zulukafferekhez? Dehogy! Elindult a legműveltebb nyugot legeén járó fővárosaiba, különösen Londonba s ez a rettenetes könyörtelenség ott találkozik avval a betegségig menő állatvédelemmel, mely a czellenző kutyáknak, macskáknak menedékházat épít s egy leszurt borju lattara görcsökben rángatódzik.

De a fűrj, a finom »saisonszerű« nyálkáság, az más! Egy-egy hajón kilenczen százezer van alacsony kaliczkába betömve; 25% el is pusztul utközben; de a többi 75% mégis csak bejut azokba az érzékeny gyomrokba, a melyeknek vágya hatalmasabb minden nemes indulatnál.

Nem is két, hanem százmilliókról van szó azokon a területeken, a melyekre a holtra fardat fűrjmadár pihenőre száll, hogy vesztét találja. A mi tajaikokon pedig elhallgat a »pitypalaty« s ha Arany János elne, csak elvétve hallhatná meg a kis párok szerelmi vallomását, melyet kevés sorban oly mesterilag leírt volt.

Az, a mit Európa déli országainak madárevő népei kis madarakban elpusztítanak és a mit a divat ördöge elnyel, nem százezrekre, hanem milliókra megyen; a számot pedig a modern közlekedés folytonosan szaporítja, mert ez a könyörtelenség »kereskedelmi cikkk.«

A mikor Brazília Colibri madarai, az élő természet e valódi dragakövei es ártatlan szemfényei jöttek volt divatba, kimutathatólag hat milliard, vagyis hatezerszer egy millió kis madár lakott ezért életével!

Igen, mert a divat és a gyomor irtóztató hatalom. Mi, a kik köz-lebb állunk a közügyekhez, ez egyesület elnökeivel együtt részesei vagyunk annak a szivós küzdelemnek, a mely nem is gatot vagy korlatot akar vetni annak a könyörtelenségnek, mely oktalanság is — csak enyhítésére törekszünk nemzetközi viszonylatban — maig is hiábál! E nemes gyülekezet hölgytagjai talán nem is sejtik, mily gondolat cikizik át agyamon, a midőn szememmel végig tekintek rajtok? Remény kél bennem, hogy egy felvetendő eszme jó talajra akad; a nő érző szívére, mely megőrzi érzelme nemességét és tisztaságát a divat ördöge kísértésének ellenében is.

Folyt. köv.

Vidéki hírek.

Véres mulatság. Rétfalu lakosai előtt bizonyára emlékezetes marad az idei piros pünkösdi napja. Iszonyu vérengzést vittek véghez a falu legényei. Rétfalu község fiatalága — így írja levelezőnk — pünkösdi napján táncmulatságot rendezett a községi kocsnában. Este felé Berczi Imre nevű legény ittasan tánczra kérte Bodor András leányát. A félkért leány a részeg legényt visszautasította s egy másik legénynek ment el tánczolni. Berczi Imrét a kikoszorúzás miatt néhány legény-paj-

tása felingerelte a leány ellen, mire Berczi odalépett a leányhoz s hátulról arczúl ütötte. A leány tánczosa Simon Sándor a merénylet után elkapta Berczit s hatalmas pofonokkal torolta meg e tánczosnéján esett sérímet. — Eire aztán kitört az általános harc, mert a legények két pártra oszolva, bicskákat rontottak elő és valóságos vérfürdőt rendeztek. Piros vér folyt már az udvar porában, mikor Szabó József, a község derék bírása meghallotta az esetet, közibök ment, hogy szétvalaszsa őket. Az elkeseredés az ellenfelek közt már ekkor oly nagy volt, hogy a bíró szavát meg sem hallták, sőt mikor a bíró hőzbelepett, hogy szétvalaszsa a verekedőket, őt is kétszer megszurkák. E véres esetnek két fiatal élet esett áldozatul, Szorath Dénes és Fekete Balint holtan maradtak a véresre festett kocsnia udvarán, s e mellett többen súlyos sérülést szenvedtek. A esendőség elfogta a verekedésben résztvett összes legényeket, de hogy e gyilkosságot ki követte el közülök, eddig nem lehetett megállapítani.

Tragédia. Kegyetlen tragédiáról értesít temesvári tudósítók távirata. Egy kerti mulatság közben egy 16 éves fiatal leány kezében elsült a Flaubert fegyver s a golyó az édes atyát szemén találta.

A távirat így szól:

Temesvár, június 7. A gyártelep serfőzde kertjében Hierath pinczester vendégeivel cselbalövéses mulatott. — Eközben a 16 éves Leonhardt Mária kezében hirtelen elsült a Flaubert puskas golyója a leány édesapját, Leonhardt József gyarvezetőt szemén találta. A golyó az agyba furódva, rögtön halálát okozta. — Leánya közel van a megörüléshez.

A Hernádba ugrott. Szabol Mária felső-répi születésű 21 éves kassai kiszolgálónő hétfőn este a Klobusitzky utczai hid fölött a Hernád malomarkába ugrott. A közelben sétáló katonák azonban mielőtt komolyabb baja történt volna, kimentették a folyóból. Szabol Mariát a kózkórházba szállították, hol Varga László rendőrkapitány a mai nap folyamán kihallgatta. Saját vallomása szerint reménytelen szerelem miatt akart öngyilkossá lenni.

A meglepetés.

— Talalkozás Y. bácsival. —

Ezt a históriát csiripolják a verebek és suttogják a kávénénikék.

A kávénénikék és a verebek pletykáló természetüknél fogva rokonok, de most nem erről van szó.

Amiről szó van, az a következő kis történet:

Tegnap egy idegen érkezett városunkba a 11 órai gyorsvonattal. Az idegen ur nem meglepetésben utazik és mégis szörnyű meglepetést vitt véghez.

De ez csak a végén derül ki.

A dolog kezdete az, hogy az idegen részint kíváncsiságból, részint a séta kedvéért estefelé elment a sétatérre. Idegen ur módjára szemlélte a publikumot és mint idegen uchoz illik, nem ismert senkit.

De mégis! Egyszerre megállt! láhál akáczfa módjára gyökereződte a sétatéri talajba.

— Ő az, suttogá. Igen ő az!

— Minden további monolog nélkül egy fiatal pár melé lépett, kik edes, bizalmas mosolylyal szorongatták egymás kezét.

A meglepetés obligát csendét a fiatal asszony törte meg.

— Ah, ön az, kedves Y. bácsi?

— Én vagyok, igazán én, hagyta helybe Y. bácsi.

— Oh, hogy örvendek!

— Kedves nagyon kedves! De hát kis hugom nem mulatsz be az urádnak.

— Pardon! A férjem, Y. bácsi, atyám legjobb barátja.

— Ugy van — mondá az idegen, akit most már Y. bácsi név alatt ismer a nyájas olvasó — óh, kedves öcsémuramat nem volt szerencsém ismerhetni. Barátom meghívott ugyan leánya menyegzőjére, de betegségem gátolt akkor s így az én drága hugom úgy repült ki a családi fészekből, hogy én meg se ismerhettem azt a derék urat, aki idehozta vidékünkéről. Igazán örvendek a véletlen szerencsének. Különben is szándékom volt meglátogatni, hogy hirt vigyek barátomnak. Igaz, hol is laknak?

— Hol? Tessék? Mit is tetszett mondani...? kérdezgette az asszony a legnagyobb zavarban.

— Hol laknak, azt kérdem, — ha szabad... —

— Vagy úgy... Igen, igen. Hát bizony most nagy felfordulás van nálunk. A butorokat poroljuk, a szobákat festjük, a konyhát meszeljük, az udvart kövezzük, ajtókat és ablakokat reperáljuk. Jésszus, erről hogy megfeledkeztem. Sietnem is kell haza. No pá Y. bácsi. Csókolom a mamát és tatát, mondja meg, ha visszatér, Pá, pa. Mennem kell. Jésszus hogy megfeledkeztem.

Ezzel a fiatal pár Y. bácsi előtt értetlen zavarral és sietséggel hagyta el a tállakozás színhelyét.

De Y. bácsi mégis ma délelőtt rátalált kedves huga lakására. Az előszobában a tegnapi délelőtt fogadta, a kinek kopasz feje, deresedő bajusza és ritka szakállja van...

— N. urat keresem, moadá Y. bácsi.

— Én vagyok.

— N.-né önagsága férjének a bátyja?

— Nemde?

— Dehogy! N.-né ő nagyságának a férje.

— Ah! ah!

Oly nagy zavar volt e pillanatban.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. jun. 6. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (parokint 400 kg. sulyban 46—48 kr. Közép pkint 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat közép (paronként 251—320 kg. 50—51 kr. Fialat könnyű paronként 250 kg. sulyban 45 $\frac{1}{2}$ —50 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 48 $\frac{1}{2}$ —49 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi jun. hó 4. napján volt készlet 45217 darab, jun. 5. felhajtott 376 drb, 1900 jun. 5-án elszállított 1202 db. 6-ára maradt 44458 db. A sertésüzlet irányzata lanyha.

Budapesti gabonatözsde.

jun. 7.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilos	Ar 100 kilg.		kilos	100 kilogramm ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági	76	7.50	7.85	80	07	—08.10
"	77	7.55	8.00	81	07.95	—08.20
"	78	07.60	8.00	82	—	—
Tiszavidéki	79	07.74	8.05	—	07.95	—08.05
"	76	7.45	7.70	80	08.05	—0.825
"	77	7.50	7.75	81	—	—
Pestvidéki	78	07.65	07.80	82	08.90	—08.95
"	79	07.70	07.95	—	07.85	—08.05
"	79	7.25	7.45	80	07.90	—
Fehérmegyei	76	7.30	7.60	81	07.95	—07.95
"	78	7.50	7.80	82	7.80	—08.00
"	79	07.55	—07.85	—	0.30	—
Bácskai	76	7.40	—07.55	80	—	—
"	77	7.40	—7.60	81	—	—
"	78	7.55	—07.70	82	—	—
Északmagy.	79	7.60	—07.85	—	—	—
"	78	0. —	0. —	80	—	—
"	79	0. —	0. —	81	—	—
		Min. hekt.-ben		Arkilogram		
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.95	7.10		
" másodikrendű	uj	—	6.65	6.85		
Árpa ta karmánynak	uj	60—62	5.90	6.10		
" égetni való	uj	62—64	5.60	5.80		
" serfözdei	uj	64—66	0. —	0.00		
Zab	uj	39—41	5.45	5.55		
Tengeri bánsági	uj	—	5.55	5.70		
" más nemű	uj	—	0.00	0.00		
Rapcz e bánsági	uj	—	—	—		
Köles	uj	—	5. —	5.30		

CSARNOK.

Sötét éjjel.

Sötét éjjel, borús éjjel —
Arnya terjed szerteszéjjel
Arnya terjed, arnya lebben
Mind busabban, sötétebben.

Odaát a szomszéd házban
Nagy zeneszó, vigasság van.
Ifju legény, ifju lányka:
Most perdülnek mátká tánczra.

Szól a zene, cseng az ének!
Mulatoznak ifjak, vénék.
Egyik kurjant, másik tánczol —
„M. ghalok a boldogságtól“!

Odakünn az ablak alatt.
Imbolyog egy sötét alak.
Halja a szót, könnye rezdül.
„M. ghalok a szerelemtől“!

Sötét éjjel, borús éjjel —
Arnya terjed szerteszéjjel.
Arnya terjed, arnya lebben
Mind busabban — sötétebben...
Erdős Renée.

Magda.

Regény egy kötetben.

Irta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

22.

— Egyenesen a dologra térek. Van magának befolyása a mi színházunk igazgatójára.

— A kérdés kissé kényes, válaszolt Déri. Mint újságírónak, befolyásos lap színházi referensének van előtte tekintélyem, de annyi például, hogy szerződéseket hozzak létre, szerződéseket bontsák fel, nincs.

— Nem ilyen irányban akarom igénybe szíveséget. Ha jól meggondolom csekélység az egész. Szeretném eljátszani „A király katonájának“ czimszerepét.

— De hisz az Bogdán Eiza foré szerepe, haláláig küzdött érte a multkor is, s fényes sikerrel játszotta el.

— Ép azt akarom bebizonyítani, hogy nem csak ő tudja a darabot diadalra segíteni — mint a hogy hirdeti, régóta — hanem én is.

— Kedves Magda, ezt nem tehetem meg!

Kérő, szánalmas hangon ejtette ki ezt a pár szót, a mi Magdát végelátnul bosszantotta. Tudta jól hogy csak exponálni kell magát egy kisse, s az igazgató engedni fog. Különben idegessé tette az ellenkezés azért is, mert hiszen tudta már régóta, hogy Déri szereti. Szerelmes félnak pedig engedelmessé kell. Régi vágya menne teljesedésbe, ha ezt a szerepet eljátszhatná. Már a vidéken is álmodozott róla, mikor egy-egy nagy siker után gratuláltak ismerősei. Igen a fővárosban, ott érve valamit a dicsőség a diadal.

Pár nap óta különben erősen foglalkozott a gondolattal. Dérit alkalmas embernek találta terve kivitelére.

— Ez a fiu szerelmes — gondolta magában. Nem szép ugyan ezt kihasználni, de elvégre egy gyenge nő, egy nagy színház új énekesnője megbocsáthat magának ilyen taktikát nyugodt lélekkel.

A döntő pillanatban pedig, mikor látta, hogy Déri habozik, az utolsó sakkhúzásra határozta el magát.

— Ha szeret megteszi!

Aztán merően nézett Dérire.

Dérinek egy pillanat alatt fejébe tolt a vér, elsötétült előtte a világ. Aztán megragadta Magda kezét, s remegő hangon kezdett beszélni.

— Hogy szeretem-e? Igen szeretem, örültem, szenvedélyesen. Vehette észre viselkedésemből, minden szavamból, hogy gondolatom, érzésem; szívem, lelkem maga körül forog. Hive, szolgálja leszek, keresni fogom

gondolatát, ki fogom találni vágyát, csak érezzen egy kis jóindulatot irántam.

Folyt. köv.

Nyilt-tér.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint ke és szabad szén-savat, ellenben sok szénsavas náriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatása a **légutak s tüdőhurutos állapotainál** különösen szívós váladék esetén **tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit viz“** megbecsülhetetlen szolgáltatást tesz kevés szabad szénsavával fogva. Kiváló hatást látni **tole a gyomor és belek hurutos állapotainál**, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, heces szolgáltatást tesz továbbá a **hólyag hurutos bántalmáinál, a kő- és homokképződés eseteiben**, miért is a **budapesti és bécsi egyetem orvosainak**, mint az **orvosvilág egyéb előkelőségei** a legszívesebben használják, előnyt adnak a **„Margit“-forrasnak** a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

MINT IVÓVIZ

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

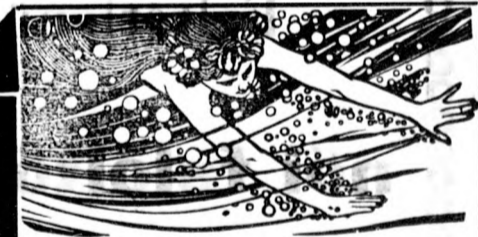
Mintborviz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár: **ÉDESKUTY L.**

ásványviznagykereskedés

cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Herczeg Metternich féle

KÖNIGSWARTI

RICHARD-FORRÁS

A világ legkitűnőbb asztali vize.

* * Természetes szénsavdus tartalmánál fogva különösen alkalmas borral, gyümölcszörppel vagy likörrel való keverésre. Fel-tűnő gyógyhatású emésztési zavaroknál, ugyszintén a lég-só és húgyhólyag hurutos bántalmáinál. * * Járványos betegségek ellen biztos óvszernek bizonyult. * *

Kapható helyben **Geréby Fülöp utódai** uraknál mint főraktárosoknál

és minden jobb vendéglőben.

Országos főraktár és iroda:

Budapest VIII. József körút 9.

A »Debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet« igazgatósága 1899. évi saját termésű kitűnő **asztali borait** a kisebb fogyasztók részére is hozzáférhetővé óhajtva tenni, elhatározta, hogy a míg a készlet tart **60-100** literes mennyiségben is forgalomba hozza.

A szövetkezetnek a kicsinybeni eladásra is vannak hordói, amelyek a vevőknek a bekerülési árban rendelkezésre állanak.

A fajborok minőség szerint különböző árúak. Árjegyzékkel szívesen szolgál a szövetkezet irodája (Piacz.-u. 9. sz.) hová a megrendelések is intézendők.

A megrendelt bor átvehető **minden hétfőn és pénteken délelőtt 11 óráig.**

Máskor a pincze nincs nyitva.

A szénsavas ásványvizek királya a borszéki borviz.

Borszéki gyógyfürdőn

Erdély, Csikmegye,

a fürdő idény tart Junius 15-től Szeptember 15-ig.
Borszék Szász-Régen között kényelmes bérkocsik, junius 1-től szept. 1-ig gyorskocsik közlekednek. Gyorskocsira előjegyezhetni **Miklós, Görögnél Szász-Régen.**

Prospectussal, felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság, Borszék.**

Posta, távirta, állandó fürdőorvos helyben.

Borszék, 1900. június hó.

Igazgatóság.

Megrendelhető:

Igazgatóságtól Borszék.

Kapható mindenütt; Debreczenben: Csanak József, Kontsek Géza, Geréby Fülöp utcai, Szabó Zsigmond és Félegyházi János uraknál.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó hosszú, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak)
- 6.- és 6.90 jobb
- 7.75 finom
- 8.65 finomabb
- 10.- legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt. valamint felöltő, szöveteket, turista-lódeneket, legfinomabb kármagokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságot és szoliditást jól ismert postagyári raktár

Siegel-Imhof Brünben.

Minták ingyen es bérmentve. — Minták szállításért jótételező. A magánfelek előnyei tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségből rendelni.

Üzleti könyvek,
csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában.

Lüszter köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.